

Az elhallgatott tragédia - A "Wilhelm Gustloff" elsüllyesztése

Hozzáadta: lakosm
2004. október 20. Szerda 19:32

Ráviddel a második világháború befejezése előtt, 1945. január 30-án egy szovjet tengeralattjáró a Balti-tengeren elsüllyesztette a menekülteket szállító német "Wilhelm Gustloff" hajót. Kilencezer ember vesztette életét, fákáönt gyermekek. Ez volt a legnagyobb tengeri katasztrófa, sokkal súlyosabb, mint a "Titanic" elsüllyedése (az áldozatok számát tekintve hatszorosan). A világ - eddig legalábbis - mégsem tudott minderről.

Ráviddel a második világháború befejezése előtt, 1945. január 30-án egy szovjet tengeralattjáró a Balti-tengeren elsüllyesztette a menekülteket szállító német "Wilhelm Gustloff" hajót. Kilencezer ember vesztette életét, fákáönt gyermekek. Ez volt a legnagyobb tengeri katasztrófa, sokkal súlyosabb, mint a "Titanic" elsüllyedése (az áldozatok számát tekintve hatszorosan). A világ - eddig legalábbis - mégsem tudott minderről. Gáner Grass Nobel-díjas német író nagy feltárást keltett az eseményekről is kavarás legújabb kisregényében ("Rákméletben") éppen ez, a német irodalomban sokáig elhallgatott téma: az egykori német keleti területéről való menekültek története szerepel. [&]

A hallgatás csak akkor ért meg, amikor lebontják a berlini falat, az Helmut Kohl német kancellár véglegesnek ismerte el a német keleti határt. Az utóbbi időben az eddig tabuként kezelt témák is megjelennek a német közbeszédben: a második világháború alatt Németországot ért légitámadások és a tájmegmentés melletti egykori német keleti területeiről. [&]

Szimbólum volt a "Wilhelm Gustloff" is: ahogy a "Titanic" a technika iránt lelkesedő civilizáció felfuvalkodottságát tanúsította, így mutatta a "Gustloff" a német felsőbbrendűség álmát. 1937-ben bocsátották vízre a világ addigi legnagyobb kirándulóhajóját: 208 méter hosszú és csaknem 24 méter széles volt, mozival és szőnyegmedencével fedélzetén. A háború alatt átfestették szíre, és a gotenhafeni (gdyniai) kikötőben ringott, mint a 2. tengeralattanhadosztály kadétjeinek szőnyegszőnye. 1945. január végén a szovjet Vörös Hadsereg feltartóztatlanul nyomult nyugat felé, Kónigsberg és Danzig (Gdansk) irányába. Hamarosan északra Kelet-Poroszországot bekerítették. Németek szízei menekültek ezekről a területekről gyalog, szekereken, -20 fokos hidegben, hátukban a Vörös Hadsereggel, a szovjet repülőgépek folyamatos támadásai közepette. Sokak számára az utolsó reményt jelentette Gotenhafen kikötője az ott horgonyzó hajókkal, amelyek menekülőkre ezreket tudnak felvenni. (Gotenhafen a német haditengerészet egyik legfontosabb támaszpontja volt, és mivel messze keleten feküdt, a szövetséges bombázók alig tettek benne kárt. Ide áramlottak a német menekülőgépek.) 1945. január 21-én Dálnitz német admirális kiadta parancsot: minden rendelkezésre álló német hajónak mentenie kell a szovjetek elől azt, amit lehet. A "Hannibál-hadművelet" minden idők legnagyobb tengeri evakuációja lett: több mint kétszáz embert szállítottak nyugatra. A parancs szerint mindenekelőtt a tengeralattjárók katonáit és a hadianyagot kellett nyugatra menekíteni, de a hajók szabad kapacitását menekültek elhelyezésére használták. Természetesen csak a legfontosabbakat, a német gyermekeket mentették - a felfuvalkodottak maradniuk és az utolsó pillányig harcolniuk kellett. Január 26. után a "Gustloff" is mind több menekültet vett fel. Kezdetben pontosan számolták a katonákat, de a menekülőgépek korlátokat és a fedélzetre áramlottak. Így 10 ezernél is többben (kétszáz kb. 4 ezer gyermek) szállítottak az eredetileg 1500 utasra és 500 fős személyzetre készült hajón. A "Gustloff" január 30-án indult a kikötőből. Lassan haladt, sebességét a tengeralattjáró is tartani tudta, ráadásul a nyári utat választotta - az ugyanis aknamentes volt -, és ezzel kitette magát az ellenséges tengeralattjárók támadásának. Egy közepes tartózkodás, észrevétlen maradt szovjet tengeralattjáró felfedezte az éjszaka sötétben haladó kivilágított (!) német hajót, és hirtelen torpedóval támadta a hajót a találatok után a bal oldalra dőlt, fedélzetén kitört a pánik. A "Gustloff"-ot később csak 12 embert tudott kimenteni, a többiek - több mint 9 ezren - a vízbe fulladtak, vagy mentőmellényben a jég vízben megfagytak. Ugyanaz a szovjet tengeralattjáró február 9. éjszakaijában elsüllyesztette a "Steuben" utasszállító gőzmozdonyt. A fedélzeten tartózkodó kb. 5 ezer menekültből csak alig hatszáz tudtak kimenteni a jég hideg vízében. Április 16-án a "Goya" motoros hajót torpedózták meg a szovjetek, az azon menekülő 6220 emberből 165 ölte a támadást. A német menekülőgépek vesztesége mintegy 20 ezer fős lett. Forrás: www.historia.hu